

Telegraful Roman.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Manifestațiunea patriotică a Românilor din Ungaria.

Înalții Prelați ai ambelor biserici române din Ungaria, cu numeroși reprezentanți, din cler și mirenii, ai bisericilor în fruntea cărora se află, au subscris și înaintat Excelenței Sale, domnului ministru prezident, conte Ștefan Tisza, adresa următoare, cu rugarea, ca cuprinsul ei să-l aducă la cunoștința Majestății Sale, Impăratului și Regelui nostru Carol:

„Conform răspunsului adresat prezidentului statelor unite din partea guvernelor statelor aparținătoare antantei, unul din scopurile de război ale dușmanilor noștri este eliberarea diferitelor naționalități, și între acestea și a Românilor, de sub domnia străină.

Această exprimare de voință a dușmanilor noștri e îndreptată în mod nemijlocit în contra integrității patriei noastre. Ca reprezentanți, bisericesti și mirenești, mânilor din țările de sub sfânta coroană ungară, în numele românilor din patrie respingem cu cea mai mare tărie afirmarea, că noi am trăi sub o domnie străină.

Noi, Românii, suntem cetățeni liberi și egal îndreptățiți ai patriei ungare. Nu există nici o singură lege în Ungaria, care în privința drepturilor și a libertăților, precum și a datorințelor, ar face deosebire între cetățenii de limbă maghiară și nemaghiară.

De secole e legat poporul român din Ungaria, cu cea mai mare credință și iubire, de pamântul patriei noastre, udat atât de des cu sângele propriilor sai fii. Iar credința față de persoana unsă a Domnitorului nostru și față de prealuminata casă domnitoare e o tradiție sfântă și nobilă, de mult în obicinuință, la poporul nostru.

Patrunși de aceste înalte sentimente au luptat înaintașii noștri în curs de o mie de ani, cu frații lor Maghiari, pentru apărarea și gloria sfintei coroane ungare; și cumcă acum și strănepoții lor fac același lucru, dovedește sângele lor vărsat în rîuri pe câmpurile de luptă, iar acasă însuflețirea noastră pentru aducerea oricărui jertle.

Nu e străină deci pentru noi domnia de sub sfânta coroană ungară. Nu vrem să știm nimica de promisa eliberare. Ținem cu tărie la inviolabilitatea patriei noastre ungare.

Nu considerațiuni momentane oportuniste au determinat și determină această atitudine rezolută și neșovăitoare a poporului român din patrie, ci adâncă convingere politică, bazată pe experiențele făcute în cursul multor secole și pe tradițiile istorice, căci noi știm, că și în viitor splendoarea și căldura

sfintei coroane ungare va rămânea chemată să asigure dezvoltarea culturală, economică și politică a românilor din Ungaria.

Noi, Românii din Ungaria, ținem cu tărie la aceea, ca să trăim sub domnia sfintei coroane ungare. Pentru împlinirea acestei voințe neînfrântă sângerează miile dintre fiii noștri și pentru asigurarea acestei voințe a noastre va lupta și mai departe poporul român din patrie, cu opintirea tuturor armelor sale, spirituale și fizice.

Adresa e provăzută cu subscrierile următoare: Dr. Victor Mihalyi, Arhiepiscop de Alba-Iulia; Vasile Mangra, Arhiepiscop, Mitropolit al Românilor greco-orientali din Caransebeș; Ioan I. Papp, episcop greco-oriental în Arad; Dr. Valeriu Frențiu, episcop gr.-catolic în Lugoj; Dr. Miron E. Cristea, episcop greco-oriental în Caransebeș; deputați dietali: Dr. Teodor Mihaly, Gavriil Rednic, Dr. Iosif Siegescu, Petru Corcan, Alexandru Gheție, Ludovic Man și Dr. Petru Mihalyi; Constantin Burdea, consilier aulic; Ioan Georgiu, preposit în Gherla; Dr. Victor Smigelschi, canonic; Alexandru Uilăcan, canonic; Dr. Izidor Marcu, canonic; Dr. Vasiliu Suciu, canonic; Iuniu Brut Micu, protonotar consistorial; Dr. Ioan Sâmpălean, profesor; Dr. Gheorghe Popoviciu, protopresbiter greco-oriental; Dr. Nicolau Șerban, deputat dietal; Dominic Rațiu, dirigentul filialei «Albina»; Dr. George Popa, jude regesc; Dr. Eusebiu R. Roșca, Arhimandrit; Nicolau Zigre, secretar mitropolitan gr.-or.; Nicolae Ivan, asesor cons.; Lazar Triteanu, asesor cons.; Stefan Roșian, profesor de teologie; Dr. Florian Stan, preposit și vicar în Oradea-mare; Ioan Boroș, preposit în Lugoj; canonicii: Coriolan Ardelean, Ilie Stat, Dr. Iacob Radu, Ioan Madința, Dr. George Miculaș, Niculau Nestor; Petru Popescu, protopop; Patriciu Drăgălină, prezidentul comunității de avere în Caransebeș; Petru Tămășan, Dr. Vasile Kirvai, Cornel Sabo, Dr. Grigorie Pap, Dr. Popoviciu, Dr. Georg Bilașcu, medic; Dr. Florian Mihalyi, mare proprietar; Gavriil Mihalyi, prim-pretor; Tit Bud, vicar, în numele tuturor membrilor clerului român din comitatul Maramurăș; Stefan Andercu, protopop; Petru Birlea, protopop; Iuliu Dragoș, protopop; Petru Salcă, protopop; Mateiu Voilean, asesor consistorial; Andreiu Horvath, protopresbiter; George Pop, asesor cons.; Dr. Nicolau Popoviciu, medic; George Tulbure, asesor cons.; Dr. Nicolau Regman, secretar cons.; Dr. Octavian Costea, secretar cons.; Vasile Popoviciu, paroh; Dr. Ioan Buna, fisc cons.; Dr. Andreiu Ilie, asesor cons.; Petru Rednic, proprietar; Stefan Rednic, proprietar; Dr. Iosif Papp, avocat; Ioan Balea, protonotar comit. pensionat; Dr. Ioan Rednic, prim-medic comitatens; Dr. Aurel Man, proprietar; Filaret Musta, Arhimandrit; Dr. Iosif Tr. Badescu, protosincel; Aurel Moacă, asesor consist.; Dr. Cornel Cornean, secretar cons.; Stefan Jianu, asesor cons.; Dr. Iosif I. Olariu, director sem.; Dr. Nicolau Ionescu, fisc cons.; Dr. Ioan Baltescu, primar al orașului Lugoj; Dr. Vasile Stan, prof. semin.; Timoteiu Popoviciu, prof. semin.; Dr. Romulus Căndea, prof. semin.; Dr. Pavel Roșca, prof. semin.;

Valeriu Ionescu, preot militar; Iosif Diamandi, Silviu Suciu, referent cons.; Dr. Georg Roxin, avocat; Dr. Lazar M. Vancea, asesor; Dr. Ioan Iacob, avocat; Dr. Petru Ionescu, consilier de secție în ministerul de culte; Dr. Nicolau Bălan, prof. semin.; Eugeniu Todoran, prof. semin.; Candid Popa, învățător; Ilie Beleuță, catihet; Romul Perian, Aurel Popoviciu, Dr. George Vidican, Grigorie Strimba, Ioan Partenie, Iacob Maiorean, Dr. Demetriu Man, Alexandru Ancean, Ioan Coste, Teodor Morariu, Dr. Eugen Seleș, Florian Gavriilaș, Augustin Pasca, Vasile Dragoș, Dr. Victor Suciu, avocat; Dr. Victor Bujor, Alexandru Pop, Ghenadie G. Bogoeviciu, protosincel, paroh gr.-or. român în Buda-pesta; Ioan Ivașcu, Dr. Octav. Domide, Dr. Petru rabian, Vasile Pordea, Ioan Barna, Dr. Ilarion Pușcaru, Arhimandrit; Andreiu Bărseanu, Ioan I. Lăpădatu, Pantaleon Lucaș, Dr. George Proca, Dr. Lucian Borcia, fisc cons.; Ioan Vătășan, Victor Tordășan, Arseniu Vlaicu, Dr. Cornel Petric, notar public reg.; Nicolae Sulică, prof.; Dr. Constantin Sulică, custode; Ioan Bogdan, Dr. Cornel Bulcu, Dr. Daniel Fireza, Valerian Giurgiu, Ioan Bodorean, Simeon Pap, Dr. Cornel Rusu, Aurel Pop, Alexandru Nemeș, Cornel Pop, Cecil Demia, Vasile Bota, Dr. Ioan Nicoara, Vasile Stefanică, Victor Borlan, Nicolau Fabian, Ioan Jepure, Ioan Bujia, Camil Selagian, Dr. Alox. Teancu, Dr. Constantin Pavel, Dr. Petru Hetcău,

Ioan Oșșian, Ioan Georgescu, Paul Voștinar, Francisc Hubic, Georg Muntean, protopop; Augustin Radu, Atanasiu Roșca, Ioan Tincu, Petru Pinte, Dr. Aurel Văleanu, avocat; Dr. Aurel Mihăescu, Dr. Nicolae Ioanoviciu, avocat; Dr. Felician Bran, Dr. Nicolae Proșteanu, asesor la scrieria orfanală; Nicolae Proșteanu, avocat; Ioan Harambașa, Iosif Tempea, Ioan Bodocan, Dr. Augustin Giurgiu, avocat; Ioan Cimponeriu, prim-pretor; Mihail Gașpar, protopresbiter; Alexandru Balaș, director silvanal; Izidor Chișița, Dr. Anton Bălăciu, Paul Cerbul, Sebastian Olariu, protopresbiter.*)

Noua fază a politicei naționaliste române.

De Vasile Mangra, Arhiepiscop și Mitropolit.**)

Mai există peste tot, sub împrejurările schimbate, pe cari le-a creat războiul mondial, o chestie de naționalitate în interiorul monarhiei noastre și în care sens mai poate fi astăzi vorba despre ea? În lupta pe care o purtăm acum în anul al treilea pentru existența și integritatea teritorială a monarhiei, s'au contopit diferitele poaze ale acesteia, în focul voinței de jertfire comună patriotică, într-o unitate neînfrântă. În mijlocul acestei mari cercări s'a realizat unirea nedespărțită a tuturor forțelor materiale și intelectuale. Prin aceasta monarhia a putut manifesta o putere de neînving și o cimentare internă, de care dușmanii noștri nici idee nu aveau și pe care nu puteau nici odată în trecut să o presupună la noi.

În monarhia noastră în general, și în special în Ungaria, nu mai există deci astăzi o chestie de naționalitate,

*) Subscrierile de pe adresă le-am dat după ziarul «Pester Lloyd», numărul de Mercuri, 14 Februarie nou.

**) Reproducem acest articol de actualitate al Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Vasile Mangra, din ziarul «Pester Lloyd», care l-a publicat la loc de frunte, în numărul de Marti, 13 Februarie n. c. Redacțiunea-

și astfel ar fi cu totul nedrept și necoresct a trata chestia aceasta ca un simptom caracteristic al situației actuale. Despre o chestie de naționalitate în sens tradițional nu mai e vorba. Problema vine scoasă din șirul chestiilor actuale politice. A devenit o chestie istorică, aparținătoare cu totul domeniului trecutului. Înainte de război, actualii noștri dușmani au căutat, ca prin scormoniri naționaliste artificiale, inspirate din afară, să folosească problema de naționalitate ca mijloc exploziv în contra monarhiei; și chiar și în acum de curând publicatele condițiuni de pace ale lor repetază acest experiment, cu intențiunea de a-și ascunde planurile secrete. Rezultatul însă va fi și acum tot atât de deplorabil, cum era înainte de război.

O chestie naționalistă română, ca problemă specifică a Românilor din monarhie și în special din Ungaria, nu mai există deci astăzi, și sperăm cu siguranță, că nu va mai exista nici în viitor, nici odată, cu toate că chestia aceasta a fost exploatată în anii din urmă în regatul României în spe-

plomația antantei își da și astăzi toate silințele spre a face același lucru. Există însă totuși o chestie română, dar nu mai mult ca o chestie internă politică a monarhiei, ori a Ungariei, ci ca chestie specifică etnografică română, ca chestie de existență a României și a întregii rasse române.

În 11 Martie 1915 am dezvoltat într'un articol politic ideea, că prin o politică rusofilă, România poate într-o bună zi să dispară ca totul de pe harta Europei, dar elementul român din monarhia austro-ungară ar rămânea și atunci intact și în plină posesiune a vitalității sale. Românii cu adevărat patriotici, aparțină ei la oricare țară, au fost stăpâniți totdeauna de convingerea, că existența unei puteri mari habsburgice, în mijlocul Europei, înseamnă o garanță cu mult mai puternică pentru continuitatea românismului, decât ar însemna, în cazul dispariției acestei puteri habsburgice, o Românie mare, care ar cuprinde în sine totalitatea românismului. Și iată, că cu privire la România presupunerea mea, respective îngrijorarea mea, s'a realizat mai curând decum ași fi crezut. Căci unde e astăzi făloasa și independenta României? De ce soartă s'a împărțit de atunci încoace coroana de oțel a viteazului Rege Carol, turnată din tunurile dela Plevna? Moștenitorul degenerat al acestei coroane, nepotul călcător de jurământ al marelui Rege, a trebuit să fugă în Rusia, pentruca să ceară dela țar grație și miluire. E însă întrebare, că oare țarul peste tot vrea, și fi-va și în stare să-l salveze? Imperiul țarului la nici un caz nu o face aceasta pentru a-i reda țara, ci numai pentru a și-o subjugă sieși, pentruca Rusia de două sute de ani necontenit pândeste, ca să prindă ocaziunea, spre a-și incorpora definitiv principatele române, pe cari în cursul acestei vremi de două sute de ani în

cinci rânduri a încercat să și le încorporeze.

În anul 1711 Petru cel Mare a silit pe voevodul Demetriu Cantemir, ca să predea Moldova imperiului rusesc, și numai după Turcii au bătut pe Ruși la Stanilești a putut fi eliberată Moldova din ghiarele ocrotitorului pravoslavnic. A doua încercare a făcut-o la anul 1768 Ecaterina II, care deschizând războiul în contra Turciei, a ocupat militarmente ambele principate române, silind pe boieri și clerul înalt, să-i predea țările. Dar în urma păcii legate între Turci și Ruși, în anul 1774, la Cuciuc-Cainargi, principatele române au fost eliberate și cu ocaziunea aceasta, la stăruințele Austriei.

Țarevna Ecaterina II n'a renunțat însă nici după aceea la năzuințele de a câștiga aceste principate. I-a succes să lege la anul 1782 o învoială cu Împăratul Iosif II, căruia, pe lângă garantarea altor favoruri, i-a oferit Muntenia până la râul Olt, rezervându-și sieși domnia peste Basarabia, Moldova și resturile din Muntenia. Pacea turcorusă, legată la anul 1792 în Iași, a eliberat însă și pentru a treia oară principatele române de sub domnia volnică rusască.

A patra încercare a întreprins-o țarul Alexandru I. Napoleon recunoscuse în 1807 la Tilsit și în 1808 la Erfurt cucerirea principatelor române din partea imperiului rusesc, iar Împăratul Alexandru I a proclamat, prin ucasul său din 1811, încorporarea lor la Rusia. Când apoi Napoleon a amenințat, la 1812, Rusia, cu marea sa armată, armatele țarului s'au retras din principate și astfel numai Basarabia a rămas în posesiune rusască, pe când Moldova și Muntenia au fost de nou scoase din jugul rusesc.

A cincea ocupare a ambelor principate române s'a întâmplat sub țarul Nicolae I, în anul 1828. Dar Austria Adrianopol, pe Împăratul Rusiei, ca să dea principatele îndărăt, și numai pe calea aceasta au putut să scape aceste țări nenorocite și pentru a cincea oară de dragostea sugrumătoare a Rusiei!

Miseria provocată de armatele rusești în principate e exprimată în mod clasic în declarația dură a generalului rusesc Kutussow, făcută în anul 1810: «Românii să-și aibă numai cei doi ochi, dar și pe aceștia numai pentruca să poată plânge!..» Patruzeci

de mii de țărani români au fost târați apoi de Ruși, la anul 1812, în sclăvie, mânăți fiind cu cnutul în stepele rusești, pentru a le împopula pe acestea. Cu groază se vorbea și după generații multe despre ne mai pomenitele torturi ale acestor patruzeci de mii de ființe nenorocite, între cari se aflau cu miile copiii, femeile și moșnegii, cari la porunca generalului rusesc Zeltușin au fost înjuțați ca vitele la carle încărcate cu alimente și arme ale armatei rusești, și dintre cari mii nenumărate au murit moarte groaznică sub loviturile de cnut și împunsăturile de sulite ale cazacilor sălbatici.

*

E voea sortii neinduplecate, ca asupra poporului din România să fie executată aceeași tragedie, ca înainte cu două sute de ani. Pentrucă și acum de curând, treizeci de mii de refugiați români și-au aflat mormântul în Chișinev, pe pământ basarabean, morți de foame, ger și de boale. Iar alte douăsprezece mii de tineri abia eșiți din anii copilăriei au fost mânate în Rusia, pentru a fi înrolate în armata țarului.

În mijlocul acestei catastrofe, poporul României a avut încă norocul, că armatele puterilor centrale, după nimicirea armatei aliate ruso-române, au cucerit și ocupat aproape întregul teritoriu al României, iar poporul României, fericit că se vede eliberat de sub tutoratul rusesc, ce i s'a octroat, sub pretextul frățietății de arme, salută și preamărește în cuceritori pe adevărații săi salvatori. De fapt toți bărbații conștiențioși de stat ai României au propovedit adâncă convingere, că «lupta Românilor din regat și a celor aflați în afară de regat, poate să fie dată numai alături cu apusul civilizat, în contra năzuințelor de nimicire ale Rusiei. Aceasta e adevărata politică românească. Alta nu există și nu poate exista» (D. A. Sturdza: *Europa, Rusia și România*, pag. 45).

O politică adevărată românească nu se poate face nici în contra Maghiarilor, nici fără Maghiari. Și tocmai de aceea a putut să spună cu tot dreptul marele patriot român D. A. Sturdza în o vorbire rostită la 1895 în Iași, că: «Noi toți suntem pătrunși de dorința, ca să încete neînțelegerile dintre Români și Maghiari, făcând loc unei înțelegeri frățești, pentrucă interesele reciproce pretind, ca

regatul României să întrețină raporturi prietenești cu regatul învecinat...»

Aceeași idee o reprezintă de decenii și un alt mare bărbat de stat, contele Ștefan Tisza, primul între politicienii maghiari, care a prins și a tratat chestia naționalistă română din punctul de vedere al intereselor întregului românism. «Cu privire la rassa română, — spunea el, — de douăzeci de ani vestesc, cu graiul și cu fapta, că între națiunea română și cea maghiară există o armonie de interese, că misiunea istorică a amândurora se mișcă pe căi paralele, întregindu-se reciproc, și că ambele își pot împlini numai atunci misiunea, când sprijinite pe concentrația de forțe germane, care cuprinde în sine Europa centrală, vor apăra pacea, cultura și libertatea Europei în contra direcției generale panslaviste, care le amenință...» Contele Tisza nu are scrupuli cu privire la legăturile culturale și spirituale ale românismului din Ungaria cu cel din regatul României. Se pronunță astfel: «Dela românimea din Ungaria nu trebuie să cerem, ca să nu se intereseze de desvoltarea din viitor, de mărimea din viitor, a națiunii române din statul independent. Din contră! Eu nu vreau să-i stărpesc din suflet idealurile române, și nu a-și putea-o stima, dacă n'ar conserva în suflet aceste ideale!..» Contele Ștefan Tisza s'a exprimat în privința aceasta în 5 Decembrie 1913 în dieta ungară în mod mai amănunțit, după cum urmează: «Văd și recunosc, că armonia de interese română maghiară își are temelia în ființa lucrurilor. Nu trebuie decât să fie delăturată pătura geologică deasupra, care în mijlocul luptelor, suferințelor și neînțelegerilor, a acoperit temeliile identice ale unei desvoltări istorice, făcute în curs de patru secole, cu o materie streină. La problema aceasta trebuie să lucrăm. La ea am lucrat și lucrez încă și astăzi, în convingerea, că interesele mari, durabile, ale națiunii

după părerea mea, fiecare Român adevărat și credincios neamului său, trebuie să săvârșească acelaș lucru, pentrucă și interesele naționale ale poporului român o pretind aceasta!..» A fost aceasta o vorbă clară și sinceră. Dar unde erau și ce făceau domni Brătianu și Tache Ionescu atunci, când contele Ștefan Tisza, ministrul președinte al Ungariei, pătruns de cele mai bune intențiuni și dorințe față de poporul român, a enunțat această solie a frățietății și a mântuirii?

Și-au astupat urechile pentru a nu auzi solia de mântuire, au închis ochii, pentruca să nu vadă nimica. Între acestea au făurit însă în secret planul imoral și revoltător al expediției de jaf în Ardeal, planul, care a fost apoi spre stricăciunea lor și a independenței regatului României.

Noi, Românii din monarhia austro-ungară, nu i-am lăsat nicicând în îndoială asupra faptului, că noi ne identificăm cu totul actualele și viitoarele interese de viață cu ale Austro-Ungariei și cu învingerea grupării germane de puteri. I-am admoniat, că România, dacă nu se află în situația de a ne da ajutor, cel puțin să nu ni se pună în cale, să nu întindă mâna dușmanilor noștri, pentrucă noi, Românii din Ungaria, vom călca și în viitor, fără șovăială, pe calea de până acuma, împlinindu-ne datorința față de patrie cu aceeași credință și perseverență ca până acuma. (Vezi «Deșteptarea» din 24 Septembrie 1915). Și precum ne-am împlinit datorința față de patria noastră și precum ne-o vom împlini totdeauna, așa o facem aceasta și față de frații noștri seduși, și nu vom lăsa, ca ei să fie înghițiți de molohul rusesc. Când am avut onoarea, în toamna trecută, să pun jurământul în fața Majestății Sale, acum decedatului nostru rege mare și glorios, ca Arhiepiscop și Mitropolit, am accentuat în cursul audienței ce mi s'a acordat cu ocaziunea aceasta, că va fi misiunea monarhiei austro-ungare, să salveze elementul românesc de nimicire din partea Rusiei!

Razele luminoase ale istoriei ne arată calea pe care avem să mergem. Sunt tocmai două sute de ani, de când în războiul dintre Austria și Turcia, Germanii (Austriacii) au cucerit, în anul 1717, mica Valahie, cea parte a României, pe care prin un ciudat joc al sortii au cucerit-o iarăși, și acuma, a trimis clerul și boierimea acestui principat diferite deputațiuni și petiții la Viena, pentru a cere regularea administrației bisericești și politice în teritoriul ocupat. În rugarea adresată lui Eugen de Savoia, cu datul 19 Iulie 1718, scrisă de boierii din Valahia și de Damaschin, episcopul Râmnicului, se cuprinde rugarea expresă, ca cu ocaziunea legării păcii, să fie trecut în contractul de pace și încorporarea micii Valahii (Oltenia) la Austria, ca condiție. (Vezi Hurmuzachi,

FOIȘOARA.

Războiul în lumina lui Cristos.

(Urmare).

3

Marele apostol al ginților scrie astfel în epistola sa către Romani: «Tot sufletul să se supună autorităților celor mai înalte, căci nu este autoritate, fără numai dela Dumnezeu: autoritățile cari sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite. Pentru aceea celce se opune autorității, se opune poruncii lui Dumnezeu și celce se opune își va atrage pedeapsa. Căci dirigătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Dacă vorești să nu-ți fie frică, fă binele și vei avea laudă dela dânsa, căci ea îți este slugă alui Dumnezeu, spre bine. Iar de faci rău, teme-te, căci nu poartă sabia în zadar, ci este slugă lui Dumnezeu, răsunător, spre pedeapsa celui ce face rele. De aceea trebuie să vă supuneți nu numai pentru urgie, ci și pentru conștiință. Dați deci tuturoră ceea ce se cuvine, celui cu dare, dare; celui cu arunc, arunc; celui cu frică, frică; celui cu cinstea, cinste... (13, 1-7).

Testamentul nou mai conține și alte locuri, în cari se face amintire despre autoritate și despre război. Sunt însă suficiente citatele aduse, pentru dovedirea faptului, că războiul e considerat ca o pedeapsă trimisă de Dumnezeu, pentru îndreptarea oamenilor înrăutățiți.

Adevărat, că atunci, când îi tăia Petru cu sabia urechea servitorului, îi zise Mântuitorul: «Întoarce sabia ta la locul ei, căci

toți cei cari apucă sabie, de sabie vor peri». (Mat. 26, 51-52). Și-i adevărat și faptul, că în predica sa de pe munte, grăește astfel Mântuitorul mulțimei care-l asculta cu sete: «Ați auzit, că s'a zis celor de demult: Să nu ucizi! Și cine va ucide, vinovat va fi judecării. Iar eu zic vouă, că tot celce se mânia pe fratele său fără cauză, vinovat va fi judecării; și cine va zice fratelui său, Raca, vinovat va fi sinedriului și cine va zice Nebunule, vinovat va fi focului geenei». (Mat. 5, 21-23). Și admirăm concepția măreață a Mântuitorului, despre raportul social al muritorilor, espusă în șirele: «Iubiți pe dușmanii voștri, binecuvântați pe ceice vă blastămă, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru cei cari vă vatămă și vă prigonesc pe voi». (Mat. 5, 44-45.) din motivul «ca să fiți fiii părintelui vostru celui din ceriuri, care își răsare soarele său peste buni și peste răi și își revarsă ploaia peste drepti și peste nedrepti de-o potrivă». (Mat. 5, 45-46.)

Admirăm dispozițiile acestea idealiste, ca toate normativele prodigioase expuse în celebra predică de pe munte, dar ele se vor realiza în împărăția lui Dumnezeu numai în împărăția dragostei, a adevărului și a păcii.

Ihmels în lucrarea sa, «Der Krieg im Lichte der Christlichen Etik» e de părerea, că predica de pe munte e un codice ne-realizabil în viața pământească. Eissfeld susține, în cartea sa «Krieg im Bibel», că predica de pe munte se referă la indivizi numai și nu la comunități publice și la popoare. Și de fapt, s'ar putea observa în toată puterea cuvântului porunca: «Să nu ucizi», dar în viața individuală numai. S'ar

putea sprijini porunca prin faptul, că elementele primejdiioase pentru societate să se delature pe altă cale. În caosul uriaș al popoarelor însă procedura aceasta este imposibilă, deci trebuie să se recurgă la război, ca la mijlocul merit să stabilească și să mențină ordinea în viața comunităților politice, numite: state.

Glăsul Mântuitorului sună pentru indivizi. Sună pentru indivizii și pentru viața individuală a tuturor timpurilor și a tuturor claselor sociale. Mântuitorul înțelege prin intuiția sa universală sorgintea alunecărilor morale, pătrunde însemnătatea efectelor pentru determinarea voinței omenești și condamnă în prodigioasele sale dispoziții etice însași sorgintea păcatului.

Ce bine ar fi, dacă s'ar putea observa normativele etice ale Mântuitorului și în viața statelor! Azi n'ar băntui războiul acesta uriaș! Ar fi rămas la vetrele lor străbune milioanele acelea de oameni îmbrăcați în straie aspre, cari se concentrează din toate părțile pământului, pentru a-și măsura în viul inimilor puterea baionetelor și asprimea gloanțelor. Nu s'ar scurge sângele în râuri, nu s'ar prăpădi așa de repede floarea omenimei, nu s'ar spulbera pleiada celor buni și nobili, rămânând drojdia societății numai și elementele neputincioase ale omenimei, ca să primenească lumea devalvată.

Situația aceasta destrăbălată întinde potrivit ocazie adversarilor însuflețiți ai creștinismului să strige în gura mare: «Unde este Dumnezeuul dreptății și al iubirii? Cum de triumfează în lume răul, când vorește Dumnezeu binele? De ce n'a curmat în germene încă Dumnezeu orcanul acestui

război grozav? De ce atâtea chinuri? De ce atâtea suferințe? De ce a mai pus în mișcare caosul și de ce a trezit la viață lumea astrilor, când a știut, că ce are să devină, lumea lacrimilor și a morții, lumea păcatelor și a fărădelegilor? Bietele noastre mimi suferinde s'ar strivi sub povara compătimirii, dacă am putea cuprinde cu o singură privire marea suferințelor omenești! Chinurile zilelor noastre! Unde-i condeiu măiestru, care să le poată prinde în slove?... Câte vieți spulberate, câte țignituri de sânge și câte nădejdi coborâte în adâncuri de mormintel... Cum poate să triumfeze în lume răul și să se înfrângă binele, când veghiaza un Dumnezeu asupra omenimei?...

Gândurile acestea se înfiripează în creierul și se alimentează de scepticismul unor cugetători străini de împărăția credinței transcendente, dar ele nu se putură încuibă în sinul popoarelor; nu putură străbate în sufletul masselor intenze. Poporul nostru cel oprosit de vremuri și de oameni cunoaște și simte în întreagă ființa sa grozăveniile războiului, dar gândurile acestea nu-și putură afla adăpost în sufletul și mintea sa. Poporul nostru știe, că în cursul vieții greoaie, din voie ori fără de voie, întru știință sau întru neștiință, a trecut adesea peste granițele binelui și ale frumosului, încercându-și sufletul cu sarcina păcatelor; și văzând acum, că se descarcă asupra capului său păcatos viforul războiului, el înțelege îndată că e răsplătirea faptelor sale urgisite.

(Va urma).

docum. VI, 236). Monarhia austro-ungară n'a voit însă nici atunci, și nu vrea nici acum, să cucerească România; dar nu a admis nici atunci, și nu va admite nici acum, ca România să se deosească la rolul de unealtă oarbă în mâna Rusiei, alindu-se cu aceasta în contra noastră. Presa și bărbații de stat ai imperiului german au declarat în consonanță, înainte de izbucnirea războiului mondial, că existența României zace în interesul Germaniei numai sub condiția, dacă se împotrivesc expansiunii rusești.

În urma acestora și mai ales după experiențele tragice, scoase de statul român din rătăcirile sa nebună, e o necesitate necondiționată pentru României din regat, să aștepte o nouă orientare politică, care de o parte să asigure existența de stat a României, iar de altă parte să înlesnească existența etică și culturală de mai departe a Românilor din afară de regatul român. Dacă statul român, icuit între Rusia și Austro-Ungaria, prostit de politicieni fără conștiință, n'a știut să-și arunce în cumpănă, în actuala vreme de decizie, puterea sa armată în direcția indicată de interesele proprii de viață și de interesele întregului românism: va trebui să înțeleagă acum regatul României în fine, că e necesitat prin misiunea sa istorică, să se alăture cu toate simpatiile și interesele sale, în plină sinceritate, la puterile centrale. Nu mai poate să existe nici o îndoială asupra faptului, că România deșteptată din iluziunile grandomaniei criminale la cruda realitate, cel puțin acum va ajunge la recunoașterea misiunii ce o are, de a forma părțile despărțite între colosul rusesc și puterile centrale, căutându-și în exercițiul acestei misiuni, care garantează existența sa proprie politică și de stat, și peste tot existența, ca popor, a întregului românism, proptea naturală în alăturarea sa la Austro-Ungaria și Germania și așa se va împlini și vorba marelui patriot român Petru Carp, care a dorit înfrângerea României aliate cu imperiul rusesc, pentru că după aceea regatul acesta să se alăture cu atât mai tare și mai fără rezerve la puterile centrale.

Puterile centrale, cari nu vor permite nici odată, ca statul român să devină unealtă fără voință în mâna moscovitismului, vor ști fără îndoială să valoreze corect și să se folosească de această nouă stare sufletească a regatului României. România viitoare va avea deci datorința, să repare rătăcirile născută din actualul pas nesocotit al ei, pentru că numai pe calea aceasta își poate redobândi buna reputațiune și vaza, de care s'a bucurat sub domnia înțeleptului și veneratului Rege Carol. O Românie tare și stimată va forma pentru României din alte state cea mai însemnată garanță și proptea, precum și existența continuativă națională și progresul cultural și economic al Românilor din monarhia austro-ungară va forma pentru România un izvor inepușabil de putere. Numai o astfel de înțelegere a idealului național român e compatibilă cu condițiile de viață ale întregului românism. Aici reșede superioara forță morală a politicianilor, cari văd salvarea independenței de stat a României și asigurarea existenței naționale a Românilor din monarhia austro-ungară în alăturarea României la puterile centrale, va să zică, în asocierea ei ca aliată în contra Rusiei.

De prezent datorință au toți României, în special aceia, cari au scormonit dușmăniile în opiniunea publică a regatului României înainte și până la declararea de război în contra monarhiei noastre, ca să caute calea și mijloacele, cum ar putea fi aduse în mod durabil în consonanță interesele româno-maghiare. Cu un gest nobil

și mult grăitor a arătat calea spre acest sfârșit înțeleptul și departe văzătorul Rege Carol, într-o convorbire avută cu deputatul ungar, contele Ioan Pongrácz, care a însoțit, cu puțin înainte de moartea Regelui, în automobil pe moștenitorul de tron român la Sinaia. În audiență Regele Carol s'a informat, cum se află ministrul prezident ungar, și a rugat pe contele Pongrácz să-i predea mulțumita și salutarea sa. «Ce face contele Tisza? Te rog predă-i cea mai cordială mulțumită și salutările mele». Vorbele acestea arată cât de adânc pătruns era Regele Carol despre corectitatea mărturisirilor politice ale contelui Tisza, că existența și bunăstarea poporului român se poate închipui numai în cea mai intimă amicitie cu națiunea maghiară. Aceasta să nu o scape mai mult din vedere României din regat! În armonie cu bărbații de stat conducători ai Ungariei vor avea să caute ei în viitor scut pentru interesele de rasă ale întregului românism și garanțiile pentru durabila existență a regatului României!

† Aurel C. Popovici.

O nouă și mare pierdere a îndurat neamul românesc, acest neam fără noroc, care își deplânge acum iarăși pe unul dintre cei mai buni fii ai săi, pe Aurel C. Popovici, omul de o inteligență rară, politician consumat și publicistul neîntrecut în aplicarea logice și în gruparea argumentelor convingătoare. A murit în Geneva (Elveția), Sâmbătă în 10 Februarie n. c. în urma unei aprinderi de plămâni, după cum ne scrie corespondentul nostru din Viena, și în etate de 55 de ani, lăsând în jale adâncă o soție credincioasă, care a împărțit cu bărbatul ei toate sbuciumările sufletești și toate suferințele, prin cari a trecut decedatul, precum și trei fete, rămase acum orfane de tată.

Aurel C. Popovici s'a născut în Lugoj, anul 1862. Studii și le-a făcut la gimnaziul din Lugoj, apoi la liceul din Brașov și Beiuș, trecând în urmă la universitatea din Viena și Graz, unde a studiat medicina și științele politice. În Graz a compus, împreună cu alți studenți, dar după planul său, *Replica* tinerimii universitare române din Transilvania, o scriere politică însemnată, care a fost tipărită în cinci limbi și împărțită în Europa întreagă. Replica forma răspunsul dat studenților maghiari, cari au fost afirmat în răspunsul dat la un memorandum al studenților din București, că în Ungaria naționalitățile nu sunt asuprite și nu sunt impededate în dezvoltarea lor culturală și economică. *Replica* a căutat să dovedească, cu înșirarea de cazuri numeroase concrete, tocmai contrarul. Puterea de stat a intentat proces de presă în contra *Replicii*, cartea a fost confiscată, iar autorul ei, Aurel C. Popovici, a fost osândit de curtea cu jurați din Cluj la 4 ani temniță de stat, 500 fiorini amendă și la plățirea cheltuielilor de proces. După pertractare, condamnatul a fost imediat deținut și a fost pus în libertate numai pe lângă o cautiune de 5000 fiorini. Aurel C. Popovici s'a refugiat apoi în România, pentru a scăpa de pedeapsa cea grea. Aici a redactat revista «Liga Română», a întemeiat, cu alții împreună, institutul tipografic și de editură «Minerva» din București, a redactat ziarul «Român a Jună» și a fost profesor la seminarul Nifon și la alte școli publice din București. Afară de *Replica* a mai scris: *Principiul de naționalitate*, apoi: *Chestiunea de naționalitate și modurile soluțiunii sale în Ungaria*. La anul 1905 a surprins lumea politică cu cartea sa: «Gross-Oesterreich», în care pledează pentru organizarea monarhiei austro-ungare după naționalități, formând fiecare naționalitate un stat autonom federativ în marea Austrie. După publicarea acestei cărți Aurel C. Popovici s'a mutat la Viena, de unde a colaborat la mai multe ziare mari germane, iar în toamna anului trecut, adânc mahnit în suflet pentru nesocotința celor din regatul român, cari s'au aliat cu Rusia, după cea mai curată convingere a lui Aurel C. Popovici înimica de moarte a neamului românesc, s'a mutat la Geneva, în Elveția, unde l-a ajuns moartea nemiloasă și ni l-a răpit cu mult înainte de vreme. Odihnească în pace! Generațiile viitoare îi vor fi recunoscătoare pentru serviciile aduse neamului în mod desinteresat și îi vor ști aprecia vrednicile după adevărata lor valoare, constatând, că rari

ne-au fost bărbații, cari au avut cunoștințele vaste, pregătirile temeinice, curățenia și firmitatea caracterului, pe cari le-a avut acum adormitul în Domnul: Aurel C. Popovici.

Războiul.

La frontul răsăritean a fost în cursul săptămânei trecute o luptă mai mare, terminată cu învingerea trupelor noastre. Rușii au pierdut trei tunuri, mai multe mitraliere și 30 de ofițeri cu 1200 soldați de ai lor au ajuns în captivitate la noi. Sâmbătă s'a început tot la acest front o luptă mai mare pe la Herestrău, unde dușmanul a atacat cu multă vehemență. Lupta e în curgere. Dela frontul italian nu ni se comunică nimic deosebit. La frontul dela apus s'au dat lupte mai mari, terminate cu învingerea trupelor germane, cari au luat dela dușman patru linii de apărare, mai multe mitraliere și au făcut cam o mie de prizonieri. Și pe celelalte locuri au fost respinse atacurile dușmane la frontul acesta. În Balcani un regiment francez a atacat trupele noastre, întregite cu formațiuni albaneze, cari evitând lupta, s'au retras în pozițiile de pe înălțimile apropiate. Submarinele operează cu succes. În fiecare zi vin scufundate mai multe vapoare încărcate cu alimente și materii brute, destinate pentru Anglia și Franța. America încă nu a declarat război Germaniei, iar cu monarhia noastră încă n'a rupt legăturile diplomatice. Telegrammele ultime ne spun, că lupta dela Herestrău (pasul Oituz) s'a încheiat cu înfrângerea Rușilor.

NOUTĂȚI.

Impăratul Wilhelm în Viena. Luni, în 12 Februarie n. c. a sosit Maiestatea Sa, Impăratul Wilhelm al Germaniei, la Viena.

Impăratul și Regele nostru Carol și de toți Arhiducii aflători în Viena. Marți seara Impăratul Germaniei a plecat din Viena, la cartierul general. Luni seara a fost masă mare la curtea din Viena, cu care ocaziune s'au rostit toaste din partea Monarhului nostru și a împăratului german. La masă a fost invitat și a participat și contele Stefan Tisza, ministrul prezident ungar, care a fost primit Marți și în audiență din partea Impăratului Wilhelm.

Arhiducele Frideric. Alteța Sa, Arhiducele Frideric, a fost rechemat, dela front, unde se afla dela începutul războiului, ca comandant suprem al trupelor austro-ungare, și împărțit lângă persoana Maiestății Sale, Impăratului și Regelui Carol, care-l va încredința cu diferite misiuni mai însemnate. În autograful de rechemare Maiestatea Sa mulțumește în termeni foarte călduroși Alteței Sale pentru serviciile mari, aduse tronului și monarhiei.

Ministrul Hazai se duce. Domnul ministru de honvezi, Hazai Samu, singurul ministru cu care simpatizează în anumită măsură și opoziția din dietă, și-a luat rămas bun dela colegii, amici și membri ai partidului național al muncii și a plecat la Viena, unde e vorba că va fi așezat într'un nou post însemnat. Urmașul său, în fruntea ministeriului de honvezi, se crede că va fi generalul de divizie Alexandru Szurmay, eroiul dela pasul Uzsok, care nu va fi om nou în ministeriul de honvezi, fiindcă fusese mai înainte secretar de stat în acest minister.

Distincție. Impăratul Wilhelm a numit pe monarhul nostru Carol general feldmareșal prusian și, cu prilejul vizitei sale din săptămâna trecută la Viena, i-a predat bastonul de mareșal. Impăratul și regele Carol a numit pe Impăratul Wilhelm mare admiral al marinei de război austro-ungare.

Interesanta expoziție. Comitetul Pro Transsylvania a deschis în muzeul național din Budapesta expoziția hainelor de gală și a obiectelor serviciului bisericesc întrebuințate la încoronarea regelui Carol IV și a reginei Zita. Din punct de vedere istoric sunt însemnate, pe lângă numeroasele *odoare bisericesti*, hainele păre hei domnitoare cu prilejul încoronării, precum și multe obiecte vechi, scoase acum la iveală de damele

naltei aristocrații din Ungaria. Toate lucrurile acestea prezintă adevărate comori. Ocazia de a le vedea expuse la un loc este cu totul rară.

Oprire. Se aduce la cunoștință, că este strict oprit a da locuință soldaților fără încuviințarea autorităților militare. Mai departe se opreste schimbul sau cumpărarea obiectelor de echipament, a pâinii, a tutunului și a stlor lucruri dela persoane militare.

Restrângerea circulației pentru pachete. Ni se comunică: începând cu ziua de 13 Februarie se pot expeda cu poșta în Austria și Bosnia numai pachete de trebuință neapărată, drojdii și scrisori cu bani. Circulația poștala de pachete pentru internați și prizonieri de război nu se schimbă. Pachete cu destinația la Budapesta sau în interiorul țării se primesc în general numai când conțin lucruri de mare necesitate. Restrângerea aceasta are valoare până la altă dispoziție, care se va publica la timpul său.

Ape înghețate. Gerul, care ține de mai multe zile, a înghețat apele Dunării. Dela Canija mare se scrie, că lacul Balatonului e acoperit de gheață groasă cam de o jumătate de metru. Așa gheață n'a mai fost de cincisprezece ani pe Balaton. Comunele de pe maluri comunică între sine cu trăsuri și sâanii peste suprafața înghețată a lacului.

Tinerul criminal. Sub titlul acesta a ținut domnul avocat Dr. Jaffa din Berlin o conferință publică, Sâmbătă, în 17 Februarie n. la orele 5 d. a. în sala de pertractare a tribunalului regesc din loc. Conferențiarul a vorbit nemțeste, în fața unui public ales sibiian, compus mai ales din membrii secțiunii sibiene a reuniunii ardelenice de patronaj, al cărei president e domnul prim-procuror Dr. Wiedorn.

Raportul diplomatic întrerupt. Guvernul Chinei, după pilda Americii, a întrerupt legăturile diplomatice cu Germania. Ambasadorul german din Peking și-a reprimis scrisorile de acreditare.

O propunere. După știrile ziarelor parisene, deputatul Lefaire a făcut în camera franceză propunerea de a se acorda câte un premiu de 500 mii franci pentru nimicierea unui submarin german.

Camera convocată. Agenția Stefani anunță din Roma convocarea camerei italiene pe ziua de 28 Februarie. Gazetele de acolo cred, că guvernul Italiei va avea g'ele zile.

În serviciul Justiției O lege nouă, adusă în Rusia, permite ca și femeile să fie aplicate în justiție.

Jubileul unui scriitor. În Danemarca își serbează jubileul de 75 de ani ai etății scriitorul George Brandes, care cu ocazia aceasta a pregătit o carte despre Voltaire. La jubileul de 70 de ani publicase un volum despre Goethe.

Numărătoare. Ministrul de agricultură ungar a ordonat să se facă numărătoarea vitelor, cailor, asinilor, cățarilor, oilor și caprelor, cari se află în proprietatea particularilor. Lucrarea trebuie terminată până în 15 Martie n.

Războiul în aer. Din Berlin se comunică oficial: Dela începutul războiului, până la sfârșitul lui Ianuarie 1917, au fost nimicite 1002 aparate de sburat dușmane: engleze, franceze și rusești. Aceste 1002 aparate reprezintă o valoare de 50 milioane mărci. Numărul aviatorilor dușmani, scoși din luptă, este cam 1700.

Expediție polară. Despre Roald Amundsen se mai scriu următoarele: Marea expediție la polul nordic este plănuită pentru vara din anul 1918. Plecarea se va face probabil din Siberia. Amundsen, în noua sa călătorie polară, va duce cu sine și aparate de sburat. Mai mulți aviatori celebri au să însoțească pe explorator. Cercetările vor dura patru ani. Participă la această expediție 12 membri.

Bioscopul Apollo. De pe la mijlocul lunii acesteia bioscopul Apollo de sub direcțiunea domnului Toth și-a început de nou reprezentațiunile. Se dau la casa societății, de lângă locul de patinat. În zilele de lucru se dau câte două reprezentațiuni, la orele 6 și 8 seara, iar în Dumineci și sărbători (catolice) câte trei: la orele 4, 6 și 8. Programul e totdeauna interesant, bogat și variat. Prețurile de intrare moderate.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții.

Nr. exhib. 96/1917.

1—1 (10)

Convocare.

Domnii acționari ai institutului «Cassa de păstrare în Mercurea», societate pe acții, sunt convocați la

a XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea **Duminecă în 11 Martie st. n. 1917.** la 11 ore a. m., în localul din Mercurea al institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării, numirea notarului, a doi scrutinători și alegerea a doi verificători ai procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anului și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Aprobarea bilanțului pe 1916, distribuirea profitului curat și votarea absolutului.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membri direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune pe 5 ani și unul pe 4 ani.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

Intrucât nu va fi de față, respective reprezentat numărul recerut de acționari la adunarea generală din 11 Martie, în sensul §-ului 20 din statutele societății, adunarea generală se va ține în 18 Martie st. n. 1917, cu aceeași ordine de zi, la timpul și locul indicat.

Domnii acționari, cari voesc să ia parte cu vot decisiv la adunarea generală sunt poftiți, în sensul §-ului 17 din statute, să depună cu 48 ore înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență la cassa societății noastre, sau până la 5 Martie st. n. a. c. la cassa institutelor, cari sunt membre la «Solidaritatea», eventual la Cassa arhidiecezană, în Sibiu.

Mercurea, la 11 Februarie 1917.

Direcțiunea.

Activa. Contul bilanțului cu 31 Decembrie 1916. Pasiva.

Activa	Cor. fil.	Pasiva	Cor. fil.
Cassa	37,460.59	Capital societar	300,000.—
Cambii	293,378.50	Fond general de rezervă	75,794.15
Imprumuturi ipotecare	104,035.—	Fond de binefaceri	17,890.08
Obligațiuni cu cavenți	132,751.50	Fond de pensii	18,581.31
Conturi curente debitoare	157,733.79	Depozite spre fructificare	1,111,737.66
Depuneri proprii	319,379.50	Cont-curentul creditorilor	2,001.75
Efecte	110,225.—	Dividende neridicate	1,756.—
Cvute solvite la centrala băncilor	1,600.—	Diverse conturi creditoare	18,488.18
Depun. fondului general de rezervă	75,794.15	Interese anticipate pro 1917	2,603.51
Depun. fond. de binefaceri	16,540.08	Profit curat:	
Imprumut din fond de binefac.	1,350.—	transpus din anul 1915	4,328.72
Depun. fondului de pensii	18,581.31	de pe anul 1916	25,243.32
Casa institutului, magazia cu pini și alte realități de vânzare	153,456.60		
după amortizare	5,561.08		
Mobiliar	2,600.—		
după amortizare de	400.—		
Diverse conturi debitoare	5,799.78		
Interese de efecte	4,179.53		
Interese restante	17,107.25		
	1,617,118.50		1,617,118.50

Debit. Contul Profit și Pierdere. Credit.

Debit	Cor. fil.	Credit	Cor. fil.
Interese:		Venit transpus din anul 1915	4,328.72
pentru fondul general de rezervă	3,015.52	Interese:	
pentru fondul de binefaceri	818.45	dela cambii	29,639.94
pentru fondul de pensii	901.41	dela cambii cu acop. ipot.	17,457.26
p. depozite spre fructificare	47,891.65	dela imprumuturi ipotecare	9,904.74
Spese:		dela obligațiuni cu cavenți	14,879.04
salare și bani de cvartir	6,620.—	dela cont-curent	13,131.25
marce de prezență	324.—	dela depuneri proprii	5,698.38
chirie, imprimate, registre, porto, etc.	3,557.81	dela efecte	4,611.20
Contribuțiuni:		Chirii	4,876.30
directă	7,214.41	Provizii și alte venituri	6,310.69
10% dare la int. de depozite fond de binefaceri și pens.	4,961.15		
Amortizațiuni:			
din casa institutului	5,561.08		
din mobiliar	400.—		
Profit curat:			
transpus din anul 1915	4,328.72		
de pe anul 1916	25,243.32		
	110,837.52		110,837.52

Mercurea, la 31 Decembrie 1916.

Elie Petruțiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Avr. S. Pecurariu m. p., v.-prez. D. Vulcu m. p. Dr. Schiau m. p. Ilie Floașiu m. p.
D. Stroia m. p. Petru I. Comșa m. p. Ioan Popescu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

Mercurea, la 11 Februarie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Lăpădatu m. p., prezident. Victor Fincu m. p. Ioan Dăian m. p.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

«Izvorul»,
institut de credit și economii în Oltalsósebes.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Izvorul» sunt invitați prin aceasta în baza §-ului 15 al statutelor la o

adunare generală extraordinară,

care se va ține în Sebeșul de jos (Oltalsósebes) **Duminecă în 4 Martie st. n.** la orele 1 după amiază în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea a trei membri în direcțiune pentru restul periodului (§ 28 din statute).
2. Alegerea a trei membri în comitetul de supraveghiere pe 1 an.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană, sau prin plenipotenți, sunt rugați a depune, — în sensul §§-lor 17, 18 și 19 din statute, — acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până la 3 Martie st. n. a. c. la cassa institutului.

Oltalsósebes, la 18 Februarie st. n. 1917.

1—1 (12)

Direcțiunea.

2—3 (7)

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră profesională din Tâmpa (lângă Pisk), se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt: salariu fundamental 1200 cor., din cari 600 cor. dela biserică, iar restul ajutor de stat tot pe rez. Nr. 147331 din 1911 plus gradațiunile de salariu prescise de lege. Apoi cvartir în școală, grădina de legumi și lemne de foc.

Alesul e îndatorat a îndeplini și serviciul cantoral la utrenie, liturgie etc., în special cântând cu elevii regulat răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători. Cei cu cunoștințe muzicale și capabili a face cor bisericesc sunt preferați.

Concurenții sunt obligați a se prezenta înainte de alegere poporului spre a fi cunoscuți.

Cererile de concurs se vor înainta subserisului oficiu în termenul indicat.

Deva, la 2 Ianuarie 1917.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Arândare de pășune.

Părțile numite «Das Stämmchen» și «Șesul mic» ale pășunii bisericești din Noul-săsesc (Szászujfalú), u. p. Veresmart în mărime de circa 350 jugăre catastrale, sunt de arândat pe mai departe pe anul acesta cu începere dela 1 Martie st. n. Informațiuni se dau din partea

2—3 (8)

Presbiterului evanghelic.

Cumpăr cantități cât de mari de

lemn de frasin,

proprietarii cari au în grădini, pe hotare sau în pădurea comunei, rog a se adresa la subsemnatul:

Herban Petru Laju

2—3 (9)

Gyalár (Hunyad m).

In editura comisiunii administrative a
Tipografiei arhidiecezane a apărut:

Biblia mică

sau

părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechiu și testamentul nou,

cu binecuvântarea înaltpreasfinției Sale Domnului Ioan Meșianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

A. Testamentul vechiu.

I. *Intâia carte a lui Moise. Facerea lumii.* Păcatul lui Adam și al Evei. Pedapsa lor. Făgăduința Mesiei. Uciderea de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facerea corabiei. Poporul se începe. Potopul se sfârșește. Avraam primește în cortul său pe ingeri, cari îi făgăduiesc fiu din Sara și i-se descopere perrea Sodomei. Isav și Iacob, căsătoria lui Iacob. Iosif din pismă se vinde de frații săi. Iosif prin tălcuirea visurilor lui Faraon se înalță la cinstea de Voievod. Călătoria lui Iacob în Egipt la fiul său Iosif.

II. *A doua carte a lui Moise. Egipt.* Nașterea creșterea, tuga și căsătoria lui Moise. Așezarea mielului Paștilor. Moartea celor întâu născuți, începutul egiptului. Săvârșirea egiptului. Perrea egiptenilor în marea roșie. Moise primește sfințele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Sărbarea Sămbetei. Tablele legii.

III. *A treia carte a lui Moise. Leviticon.* Sfințirea preoților. Tălcuirea celor zece porunci și a altor legi.

IV. *A patra carte a lui Moise. Numerile.* Văleam vrea să blasfeme pe Israeliteni. Asina lui vorbește. Legea despre bunurile de moștenire. Iisus Navi se pune în locul lui Moise povățuitor poporului.

V. *A cincea carte a lui Moise. A doua lege.* Repetarea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă dregătoria sa, și așază pe Iisus fiul lui Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.

VI. *Cartea lui Iisus Navi.* Israel trece cu arme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihonului.

VII. *Cartea judecătorilor lui Israel.* Vitejia profeției Deborei, a lui Varac și a lui Iail. Învingerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcătura lui Samson.

VIII. *Cartea I-a a împăraților.* Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungerea lui Saul de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.

IX. *Cartea II-a a împăraților.* Ungerea lui David de împărat.

X. *Cartea III-a a împăraților.* Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Ilie ucide pe preoți lui Baal.

XI. *Cartea IV-a a împăraților.* Cele cinci minuni ale lui Eliseu. Neeman se curăță de boală.

XII. *Cartea lui Iov.* Nenorocirea și răbdarea lui Iov.

XIII. *Psaltirea.* Cântarea lui David când a

XIV. *Pildele lui Solomon.* Lauda înțelepciunii în viața omenească. Lauda muierei muncitoare.

XV. *Eclesiastul lui Solomon.* Toate și au vremea lor. Mijloacele fericirii.

XVI. *Eremita.* Vedenia despre smochine.

XVII. *Daniil.* Daniil tălcuiește visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.

XVIII. *Prorocul Iona.* Chemarea, neascultarea și pedeapsa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.

XIX. *Tovie.* Rugăciunea bătrânului Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfătuirea către fiul său.

XX. *Iudita.* Iesusitul Indem și bunul sfat al Iuditei către bătrânii poporului. Tăierea capului lui Ohfern. Mulțăminta Iuditei și a poporului ei.

XXI. *Cartea înțelepciunii lui Solomon.* Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.

XXII. *Cartea înțelepciunii lui Iisus fiului lui Sirach.* Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevărata smerenie. Lauda femeilor bune, și muștrarea celor rele.

XXIII. *Cărțile Macaveilor.* Despre nedumnezeirea și tirania lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mamei lor.

B. Testamentul nou.

Nașterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nașterea lui Iisus. Intimpinarea Domnului. Magii dela căsărit. Fuga la Egipt. Botezul lui Iisus. Ispitirea lui Iisus. Nunta din Caana. Samariteanca la puțul lui Iacob. Siabanogul dela Iacul Viteza. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărului din Nain. Invierea fetei lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbului din naștere. Samariteanul cel îndurat. Cina cea mare. Fiul cel răticat. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iisus în grădina Getsiman. Iisus înaintea Arhiepiscopilor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iisus.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată solid și frumos cu 3 cor. + 20 fileri porto.

Revânzătorilor li se dă rabat 15%.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor
și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2.50 cor. + porto 20 bani.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.